

4. Salicional 8'.
5. Gamba 8'.
6. Koncertna viola 8'.
7. Mikstura (trojna).

Pedal:

8. Bordun 8'.
9. Kontrabas 16'.

Oktavna zveza, suboktavna zveza in pedalna zveza. Odmevna omara. Zbiralniki: p. mf. f. ff. Tutti. Orgle spadajo med najboljše Kacinove trvdke. Intonacija je dobra, razmerje med registri dobro umerjeno, mehanika precizna. Omara je izredno lepo izdelana. Polne orgle naredijo mogočen vtis.

Vinko Vodopivec,
knezonadškofijski kolavdator.

Franc Kramar:

Katere stare cerkvene pesmi z napevi sem zapisal med slovenskim narodom.

XVIII. PESMI K SVETNIKOM IN ANGELOM.

Sv. Frančišek, spoznavalec.

1. Le sem, le sem prid' na pričo.
2. Góri gre 'no novo solnce. (Stražišče pri Kranju.)
1. Mi naše oči odprimo, * Gleimo na izvolene. (Gozd nad Kamnikom.)
2. Castimo sveto Barbaro * No jeno sveto godovno. (Štajerska.)
3. Čujte kristjani vi, * Kaj se gnes-tu godi. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Lucija, devica mučenica.

Sveta Lucija od žlahtnih starš' rejeana. (Slivnica na Dol.)

Sv. Tomaž, apostol.

1. Pogleite vi kristjani zdej. (Krtina na Gor. V Ambrožičevi zbirki spis 1774. 1.)
2. Kaj sa svetniki terpejli. (Novomeška okolica.)

Sv. Štefan, prvi mučenec.

1. Včerej smo kristjanje * Častili Boga. (Pijava gorica pri Igu.)
2. O sveti Štefan, naš patron, * Za gnado... (Beričevo pri Ljubljani.)
3. Ja usak želi prejeti * Krono večno enkrat. (Ilova gora na Dol.)
4. Včerej smo se veselili * Rojstva Izveličarja. (Ilova gora na Dol.)
5. O kristian, kader žaluješ * De si z revami obdan. (Valta vas na Dol.)
6. Gnes svetemu Štefani bomo * Svetili mi za godovno. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Janez Evangelist.

1. Danes vam želim zapeti * Tud' od svet'ga Janeza. (Dobravica, Šenturška gora.)
2. O lubezen prečastita, * Ti prežlahtni božji dar. (Krtina. Bes. zl. L. Dolinar.)
3. O kristjani, ker želite * De bi jest potroštov vas. (Šmarje na Dolenjskem.)

Nedolžni otročiči.

Ena zapoud je usfala * Od Herodeža krala. (Matena pri Igu.)

Sv. Neža, devica mučenica.

1. Kam se hočemo obrniti * Proti Neži, prot' Bogu. (Ig pri Ljubljani.)
2. Sveta Neža v Rim' rejeana. (Novomeška okolica.)
3. Med d'vicami k' so kri preliše. (Novomeška okolica.)

Sv. Pavel, apostol.

Sveti Pavel, pomočnik naš. (Bohinj.)

Sv. Valentin.

1. Danes hoč' mo počastiti. (Pijava gorica pri Igu.)
2. Kristjani počastimo. (Pijava gorica pri Igu.)
3. Bod' pozdravljen na višavi. (Begunje na Gorenjskem.)

Margareta Kortonska.

1. Zvestu me poslušajte * Keršanske deklice. (Ižanska.)
2. Le sem, le sem kristjani, * Kaj vam povejdiv bom. (Iška Loka.)
3. Ле^асьм, ле^асьм vse d'kličeta. (Ig pri Ljubljani.)

Sv. Gregor Veliki, papež in cerkv. učenik.

Zahvalen bodi večni Buh, * Bog Oče, Sin in sveti Duh! (Dobravica nad Igom.)

Sv. Jožef, ženin Marijin.

1. Sveta cerku dons kristjani * Svet'ga Jožefa časti. (Ilova gora na Dol.)
2. Gnes Jožef presveti. (Zatoliče pri Ptuj.)
3. Gnes Jožefa kristjani * Mam pred očmi. (Zatoliče.)
4. Dones je častilju praznik. (Gojzd nad Kamnikom.)
5. O svet' Jožef dandanašni, * Peršli... (Iz Ihana na Gorenjskem.)
6. Kristjani, mi dans premişlujmo. (Krtina na Gorenjskem.)
7. Od svetiga Jožefa si hoč' mo zapeti. (Sv. Marjeta na Dravskem polju.)
8. Jožef, velik svetnik. (Podbrezje na Gorenjskem.)
9. Oh današnimu svetniku. (Šenturška gora.)
10. Tebe, Jožef, cir svetnikov. (Star napev. Bes. zl. L. Dolinar.)
11. Glej svet'ga Jožefa kristjan. (Star napev. Bes. zl. Bl. Potočnik.)

Sv. Vincencij Fereri, spoznavalec.

1. Srečni so tist' ljudjē, * Kteri zvolo terpē. (Valta vas na Dolenjskem.)
2. Svitla zvezda prisijala. (Primskovo.)

Sv. Jurij, mučenec.

1. Sveti Jur' ti naš patron. (Zgornji Bitenj pri Kranju.)
2. Zapojno zdaj kristjani. (Št. Jernej na Dolenjskem.)
3. Svet'ga Juria dons častiti. (Šutna pri Škofji Loki.)
4. Prid' nam sveti Jur' na pomoč. (Iz Ihana na Gorenjskem.)
5. Svet'ga Jur'ja počastiti * Zelimo mi... (Šenturška gora.)
6. Se razvešēlite * Dočakali smo še. (Zatoliče pri Ptuj.)
7. Bodi počēšen svet' Juri. (Star napev. Bes. zl. Bl. Potočnik.)

Sv. Marko, evangelist.

1. Dans življenje svet'ga Marka * Vam postavim pred oči. (Strahomer pod Krimom.)
2. O duša kristjanska, ki dones častiš. (Šenturška gora.)
3. Sveti Marka brez zamude. (Ilova gora.)
4. Prelubi Hočki farmani, * Mi gnes k vam prišli smo. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Florijan, mučenec.

1. Rož'ce lepo precvetajo, * Svet'ga Florjana hvalijo. (Sv. Bitenj pri Kranju.)
2. Še po Kristusu ēez dvesto let. (Šenturška gora.)
3. Lubi virni kristjani, * Kaj jest vam povedov bom. (Št. Jernej na Dolenjskem.)

Sv. Janez Nepomučan.

Čast in hvala bod' Bogu, * Tudi svet'mu Janezu. (Iz Matene pri Igu.)

Sv. Anton Padovanski.

1. O človek, teb' poveidov bom, * Kai je prelubi svet' Anton. (Dobrepolje.)
2. Povzdignimo glas k Očetu v nebesa. (Koprivnik v Bohinju.)

Sv. Alojzij, spoznavalec.

Srce v nebesa povzdignimo * Svetnika dons... (Podbrezje na Gorenjskem.)

Sv. Janez Krstnik.

1. Kaku bodem častiu, hvalu * Tebe o sveti Šentjanž. (Šmarje-Dobrepolje.)
2. Odprite se ušesa, spreglejte oči. (Beričevo pri Ljubljani.)
3. En'ga velic'ga svetnika, * Te soseske pomočnika. (Ilova gora na Dolenjskem.)
4. Ni ga lepšega svetnika, * Kakor Janeza Krstnika. (Valta vas.)
5. Janes je v pušav' prebivov. (Iz Ihana na Gorenjskem.)
6. O sveti Ivanes, pušavnik si ti. (Jereka v Bohinju.)
7. Sveti Janez je v puščavi * Biv... (Krtina na Gorenjskem.)
8. Ta dan dones praznuje * Sveti Janez Krstnik. (Ilova gora na Dolenjskem.)
9. Po celem svetu vse stvari. (Štajerska. Dva napeva.)
10. Dnes kristjani * Spoštuvani. (Zatoliče pri Ptuj.)
11. Mi Janezove hvale. (Zatoliče.)

Sveta Janez in Pavel, mučenca.

Pojmo bratje, čast svetnikom, * Janezu in Pavelu. (Dole pri Litiji.)

Sveta Peter in Pavel, apostola.

1. Pridi ves kršanski Rot, * Poglej svetga Petra dobrof. (Krtina na Gorenjskem.)
2. Sama cerku nam naprej postaula. (Krtina na Gorenjskem.)
3. O Firšt apostelnov. (Krtina na Gorenjskem. Bes. zl. L. Dolinar.)
4. Počastimo o kristjani, * Kakor naša mat' želi. (Primskovo.)
5. Keri gnes smo vkup se spravli. (Štajerska.)

Sv. Primož, mučenec.

Ta bela zarja gōri gre. (Jereka v Bohinju.)

Sv. Urh, škof.

1. O svet' Urih, tebi h časti * Hočmo... (Šenturška gora.)
2. O svet' Urh, svetnik čistili. (Šenturška gora.)
3. Kristijani, pertecite. (Šutna pri Škofji Loki.)

Sv. Aleš, spoznavalec.

1. De b' se en tāk človek dobiv, * De b' taku živ... (Kremenica pri Igu.)
2. Voče prteče, * Komej izreče: * »O ti moj vbošček, kē si ti biv?«. (Vinje na Gor.)
3. Kristijani, Bog vas naj živi, * na totem svetu... (Kicar pri Ptuj.)
4. Ni ga lepšiga na sveti. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Marjeta, dev. mučenica.

1. Z veseljem mi v to cirkvo vsi * Smo radi prišli gnes. (Zatoliče pri Ptuj.)
2. Veselo zapoje zvonovi na glas. (Sv. Marjeta na Dravskem polju.)

Sv. Magdalena, spokornica.

Sveta Majdalena * Vžgana od plemena. (Krtina na Gorenjskem.)

Sv. Jakob star., apostol.

Počastimo o kristjani * Iz serca hvaležniga. (Valta vas na Dolenjskem.)

Sv. Ana na Tunjski gori. (V Tunjicah nad Kamnikom.)

1. Kristjan, sem perteci * Iz ajfram ta dan. (Šenturška gora.)
2. Tavženkrat bodi češena, * O ti presueta Gospa! (Gorenjska.)

Sv. Osvald, kralj.

Tukej danes počastimo. (Šmarje na Dolenjskem.)

Sv. Lovrenc, mučenec.

1. Prid' počastit' današni dan * Svet'ga Lovrenca naj kristjan. (Pijava gorica.)
2. Poslušej dobru, o kristjan. (Slivnica - Dobropolje.)
3. O lub' kristjan, poglej na stran. (Bitenj pri Kranju.)
4. Svetnika velkega * Mi svetga Lorenca. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Rok, spoznavalec.

1. Od pokore govoriti, * V čednostih seznanje st'riti. (Iz Bresta pri Tomišlju.)
2. Sveti Rok je biv star šele v dvejet'mu let'. (Srednji Bitenj pri Kranju.)
3. Štrafenge so res velike. (Krtina na Gorenjskem.)
4. Poslušajte Kristiani. (Bitenj pri Kranju.)
5. O zagvišno je prov vedu * Donašni patron svet Rok. (Valta vas.)
6. Pertecite o kristjani * Na letá gnadlivi krej, * Svet'ga Roka... (Beričevo.)
7. Kak srečno no veselo je * Za Kristusom hoditi. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Jernej, apostol.

O človek, je že dosti lejt * Kar Job nam oznanuje. (Ilova gora - Dobropolje.)

Sv. angeli varuhi.

1. Od cerkve nam je zbran * Leta dananšni dan. (Valta vas na Dolenjskem.)
2. O angel v družbi sveti, * Pri tronu božjemu. (Podbrezje na Gorenjskem.)

Sv. Kozma in Damijan, mučenca.

1. Pozdravljena bodita, * Svet' Kozmas, Damijan. (Šmarje na Dolenjskem.)
2. Na Krko semkej te vabi. (Iz Ihana na Gorenjskem.)

Sv. Luka, evangelist.

Poglej kristjan, veseli dan. (Napev iz Dobropolja, besede zložil L. Jeran.)

Sveta Simon in Juda, apostola.

Dokler eni prov ne vejo * De ta dva apostelna. (Pijava gorica - Dobropolje.)

Sv. Uršula, devica mučenica.

1. Danes tukej to svetnico * Sveto Uršulo devico. (Ig - Šmarje.)
2. Uršla, hči kralice 'n kralja * Kraljestva Korumbije. (Srednji Bitenj pri Kranju.)

Vsi svetniki.

1. Zdaj čujte, kaj pravim * Od zvolenih tam. (Zatoliče pri Ptuj.)
2. Zvoleni dragi vsi, kar vas je to. (Zatoliče.)
3. Mi se dones veselimo, * Vseh svetnikov dan častimo. (Vinje na Gorenjskem.)
4. Slišeli sma dons kristjani, * Kaj svet Janez govori. (Ilova gora na Dolenjskem.)

Sv. Lenard, opat.

Pojdi o kristjan, v pušavo. (Star napev s Krtine, besede zložil L. Dolinar.)

Sv. Martin, škof.

1. O srečen, kdor s'romaka. (Bohinj.)
2. Donis svetiga Martina. (Krtina na Gorenjskem.)
3. Vidiš svetiga Martina. (Krtina na Gorenjskem.)
4. Daš svetiga Martina. (Podbrezje na Gorenjskem.)
5. Oh kaj vam jas zapeti čem. (Ptujška okolica.)

Sv. Klemen, papež in mučenec.

Prelubi sveti Klemen, * Naš varh in naš patron. (Breznica na Gorenjskem.)

Sv. Katarina, devica mučenica.

1. Luba sveta Katarina, * Boh je teb' to gnado dav. (Iz Ihana na Gorenjskem.)
2. Kaj od svete Katarine. (Srednji Bitenj pri Kranju.)

3. Katarina pri mladosti. (Trzin na Gorenjskem.)
4. Katarinka je še mvada. (Krtina na Gorenjskem.)
5. Sreččen je, kter' večkrat ima. (Krtina na Gorenjskem.)
6. Veselje dans obhaja * Ta cerkuca svetla. (Beričevo pri Ljubljani.)
7. Sem pesemco zložu za romarje vas. (Beričevo pri Ljubljani.)

Sv. Andrej (Andraž), apostol.

Virni vsi kristjani, * V cirkvi tu zebrani. (Zatoliče pri Ptuj.)

Sv. Peregrina v Tunjicah nad Kamnikom.

1. Ni ga imena levšega, * Koker lubiti Jezusa. (Srednji Bitenj pri Kranju.)
2. Mi se dones obrnimo. (Domžale pri Kamniku.)

Opomba: Druge od mene zapisane svetniške pesmi spadajo med pripovedne in koledniške.

Iz slovenske glasbene prošlosti.

Viktor Steska:

Javna glasbena šola v Ljubljani

od leta 1816.—1875.

Filharmonično društvo v Ljubljani je imelo 30. januarja 1815 odborovo sejo. Udeležili so se je: ravnatelj Janez Krst. Novak, Tomaž Dreo, Florijan Weber, Josip Schrei in Jos. Miksch. Po gubernialnem odloku z dne 15. novembra 1814 št. 16.148¹ je bilo Filharmonično društvo povabljen, naj poda predlog, kako bi se mogla v Ljubljani poučevati glasba tako, da bi se pouka mogli udeleževati tudi učiteljski pripravniki. Odborniki so se zedinili v predlogu:

I. Petje in glasba zlasti gosli in klavir (ali orgle) sta glavna dela mladinskega glasbenega pouka. Pouk naj traja 4 leta. Če se učenec v 4 letih toliko nauči, da po vpogledu not in po mali vaji sam po notah zapoje dotično pesem ali pravilno in točno zaigra na prej imenovanih glasbilih, se bo po kratkem pouku tudi drugih glasbenih instrumentov lahko navadil.

II. Pouk naj se razdeli na 8 polletnih tečajev. Obseg naj: 1. in 2. tečaj: osnovni pouk v zvezi s petjem; 3. in 4. tečaj: nadaljevanje pevskih vaj v zvezi z vežbanjem v glasbilih in ponavljanje osnovnih vaj; 5. tečaj: nadaljevanje pouka v petju in glasbilih in uporaba gojencev zlasti pri cerkvenem petju; 6. tečaj: izolika pevcev v petju in njih uporaba pri javnih akademijah in pri cerkvenih slavnostih v petju in goslih; 7. tečaj: vaja učencev na goslih in njih uporaba pri vokalni in instrumentalni glasbi; 8. tečaj: vaja učencev na orglah in pouk o višji glasbi ter uporaba učencev, kakor v 7. tečaju; potem uvodni pouk o porabi pihal.

III. Za obsežno in temeljito izučenje v glasbi se zahteva, da so učenci med 8. in 12. letom; višja starost v glasbi ne napreduje; zato ni svetovati razen, ko bi se pouk omejil na nekaj orgelskih preludijev in na navadne cerkvene pemi, kar pa menda ni v načrtu.

IV. V najstrožjem pomenu so poklicani za ta pouk le ubožni dečki. V začetku naj bi njih število bilo omejeno na 18. Otroci bogatejših staršev sicer niso izvzeti, pač pa bi morali plačevati letne šolnine 8—12 gld., s čimer bi se polagoma mogli nabaviti najpotrebnejši instrumenti.

V. Glasbeni učenci naj bi bili obenem učenci javnih šol. Da se pa drugi uk ne zanemari, naj bi se učne ure razdelile tako, kakor so določene za javno risarsko šolo.

¹ Vsa tvarina je obdelana po spisih, ki se nahajajo v škofijskem arhivu v Ljubljani, šole, fasc. 2, 2/6.